

Er tað neyð í fátækum heimum her á landi?

Hetta er ein álvarsamur spurningur, sum má takast upp til gjølla eftirkannan.

Vit vita, at fólk fara ikki at biðja um fátækrahjálp, tá liða tey heldur bæði hungur og hall; men hvat liva fólk av? Hvat hava fólk at keypa fyri í hesum døgum? Tað eigur at kannast. Hesin spurningur má reisast nú, áðrenn ovstór ólukkan er hend; tí tað er oyseint at hjálpa, tá ið fólk eru vordin sjúk av hungursteringi og tilikum.

Síðan á ólavseku hevur veðrið verið so ólagaligt, at neyvnan hevur verið farandi á sjógv til útróðrar við opnum bátum.

At mena royndu at rógva út seinasta heyst var ikki tí, at tað var veður at fara. Teir fóru í oljuklæðir í ganginum, áðrenn teir fóru út fyri dyr, tí annars vóru teir at kroppi, áðrenn teir komu til neystini, og so sótu teir undir sjóroki næstan allan dagin, hvør tráður vátur, áðrenn kveldi kom. Hetta var lívið áðrenn jól, og síðan á jolum hevur veðrið verið fleiri ferðir verri onkur læta út, men einki til munar í hesum dýrum timum. Tað skal sanniliga annað til lívið nú í hesum døgum enn onkur leta til útróðrar nú og tá.

Hvussu fátæk fólk liva í hesum døgum, er ikki lætt at fata. At tey liva ógvuliga illa, eru allir menn greiðir yvir; men tað er ein stórur spurningur, um samfelagið kann forvara at fólk skulu sita svong og kæld, tí tey einki hava at keypa fyri. Í hvussu er, so skulu teir stýrandi hava eitt hart hjarta, ífall teir kunna liva róligir, tá ið teir vita, hvussu illa ið tilstendur í mongum heimum her á landi. Ein kann kanska spyrja, um teir stýrandi vita hetta, tí teir sita heitir og mettir og hava ómikið av øllum sløgum, sum lívið lystir. Ja, hvat vita teir ríku menn, sum aldri hava kent til svongd ella kulda?

Nú hava vit páskir, og nú gleðast stórmenn yvir tær herligu steikir og alt annað góðgæti, meðan onnur sita svong.

Fátækir fiskimenn fara til reiðarar at biðja teir sleppa sær at sigla fyri at bjarga konu og børnum frá hungri; men svarið er bara tað, at allir kunnu ikki sleppa at sigla, tí so nógvir hava søkt. Sannleikin er tó tann, at tað gongur nóg ov ójævnt. Nakrir menn hava siglt næstan alla tíðina, síðan kriggið byrjaði, meðan aðrir ongantúr hava siglt enn. Her hevði eitt hýringarkontór kunnað gjørt tað, at javnari kundi býtt soleiðis, at allir sigldu nakað; men tíverri at einans 5 javnaðarmenn berjast fyri fiskimannin, meðan 20 ting-

menn berjast ímóti fiskimannsins interessum. Hvi gera teir 20 tingmenninir tað? Vilja teir, at vit fiskimenn skulu svelta? Ella vilja teir endiliga, at vit skulu standa við húgvuni í hondini og trygla reiðararnar at sleppa okkum at sigla? Tann tíð var, tá ið reiðarar bóðu okkum fara við teirra skipum upp á Sudurlandið um veturin í kavaroki og ódnarveðri. Tá sóu vit mangan deyðan fyri eygum; men alt vilja vit tola heldur enn kona og børn skulu liða neyð. Vit biðja ongan geva okkum nakað; men vit halda, at vit hava rætt at sleppa at sigla. Vit krevja henda rættin og tí krevja vit, at Føroya løgting stovnar eitt hýringarkontór, so vit allir sleppa at sigla og ikki sum nú, at bara teir, sum krúpa og sleikja fyri stórmonnum skulu hava rætt at liva. Vit hava altíð gjørt okkara skyldu, og tað vilja vit gera, hvar vit fara. Vit krevja rætt til at arbeiða. Annað krevja vit einki. Henda rætt eiga vit, og hann megur vit fáa. Spurningurin er, um lógin um hýringarkontór kann gjøgnumførast beint nú, ella tað má stægga, intill løgtingið kemur saman aftur í heyst. Kann tað ikki nú beinan vegin skipast so at vit sleppa at sigla, so má okkurt gerast beint nú, tí hetta lívið vit nú liva í kunna vit ikki halda út leingi aftrat.

Tað er mær kunnugt, at ymisk stór skip hava lagt hálvthundrað túsund krónur ella meira tilgøddar bara ein túr. Hvat var meira náttúrligt enn at einar 10—15 túsund krónur av tilikum yvirskotum varð býtt millum manningina sum eykalen, og so skuldi øll tann manningin farið á land og nýggj manning farið umboð aftur. Hetta hevði verið ein góð hjálp.

Gott hevði tað verið, um skipini sjálf fiskaðu istaðin fyri at keypa fisk frá Íslendingum, tá fingi fiskimenn tann pening, sum nú fer út av landinum fyri fiskakeyp. At skip flyta fisk fyri aðrar í staðin fyri at fiska sjálf er skeivt og eigur at leggjast burtur í hvussu so er eiga nøkur skip at fiska sjálf — serliga tey, ið kunna kallast nýmótans veiðufør, men tíverri at eisini tey flyta fisk fyri Íslendingar í staðin fyri, at nógvir menn kundu liva væl av at sloppi at fiska við slikum ferum.

Vit fiskimenn eru gloymdir nú. Vit eru illa hagræddir, burtur, tveittir at svelta ihel við konu og børnum.

Soleiðis stýrir 20-mannakapitalistavaldið í Føroyum.

FISKIMAÐUR

Ein trætrappa,

við stoyttrinum, til sølu.

Tlf. 374.

Aftursvar

Til ein spurning í „Dagblaðnum“.

Ein ið nevnr seg »Spurin« spyr í »Dagblaðnum«, um eg ikki veit, at javnaðarmenn eru gingnir í valbólk við sambandsmonnum, ella um eg vil dylja sannleikan fyri fólki. Hesum viðvíkjandi er at siga, at ífall vit javnaðarmenn ganga í valbólk saman við sambandsmenn, so eiga vit ella sambandsmenn løgtingsformannin og formann í øllum nevndum; men sum kunnugt eigur fólkaflokkurin løgtingsformannin og formann í øllum tingnevndum.

Í millumtinganevndum er hetta eitt sindur øðvisi, við tað, at vit javnaðarmenn hava valt saman við sambandsmonnum, ella lat meg siga, at sambandsmenn hava valt við okkum. Ein so litil flokkur við bara 5 tingmonnum má stundum velja saman við øðrum flokkum fyri í heila tikið at koma upp í part. At ganga í valbólk við fólkaflokkinum ella við sambandsflokkinum hevur ikki verið talað um út yvir tey umtalaðu nevndarval, til millumtinganevndir.

Vit hava einaferð verið í valbólk við sjálvstýrismonnum, væl at merkja, teim sjálvstýrismonnum sum seta samfælagsins interessur fram um einstaklingsins. Teir 3 sjálvstýrismenninir eru tíverri ikki á tingi nú, og tí standa vit javnaðarmenn einsamallir — 5 í tali. Tá ið vit fóru 9 og soleiðis størsti bólkur á tingi varð løgtingsins skuld goldin, grunnar stovnaðir og hópur av avlopspeningi. Tann tíðin er farin. Vit eru nú einans ein pinkultil minnilutflokkur, einans 5 í tali, og megur tí siggja uppá, hvussu 20-mannaveldi stýrir.

Meira um hetta skal eg ikki skriva í dag, tí hetta skuldi einans vera eitt aftursvar til ein spurning í »Dagblaðnum«.

J. H. Danhjörg.

Kriggstíðindi.

Sevastopol á Krim er nú brátt hitt einasta stóra plássid á hesi hálvø, sum enn er á týskum hondum. Russarar eru summastaðni komnir inn í forstaðin. Bert ein spurningur um dagar, nær ið býurin fellur.

Í Besarabiu og Rumeniu troðkar hin reyði herurin seg longri og longri fram.

Antonesku hevur ákallað allar Rumenarar at berjast til seinasta mann. Men tíðindi ganga um, at Rumenarar hava litlan stríðshug. Ein partur — stórir partur — av fólkinum hevur hug at halda uppát og samráðast við Russland um at fáa ein góðan frið. Russar hava sum kunnugt latið Rumenar vítað, at teir kunna sleppa við, at alt skal verða sum tað var áðrenn

Rumenia leyp á saman við Týskinum. Hetta vil siga, at Besarabia skal falla aftur til Russland.

Í Karpaturnum við markið til Tjekkosllovakii manna báðir partar seg til hardasta stríð. Týskarar vilja fyri alt forða Russum at koma yvir Karpaturar inn í Tjekkosllovakii og haðani inn í Ungarn, taka saman við Titos her í Jugoslavii og kvetta Rumeniu og Bulgariu frá sambandinum við Týskland. Tá vil í eini handavending alt Balkan verða ruddað fyri Týskarar.

Bretska stýrið hevur sett í gildi stranga lóg, ið bannar allar royndir at eggja til verkfalls og verkband (streiku og lockout).

Verfallini, ið eru farin fram í Bretlandi og Ameriku sigast at hava seinkað fyrirreikingini til ta stóru innrásina á meginlandið.

Badoglio hevur sett nýggja stjórn í Ítalii við limum frá øllum mótstøðuflokkum av fascismuni.

Finnland hevur nú svarað Russum á teirra seinasta broytta friðartilboð.

Menn hava vónir um, at semja kann koma millum hina finsku og russnesku stjórnina.

Brettland hevur sýtt øllum fremmandum gesantum og umbodsmönnum at fara út úr landinum. Eisini hava Bretar kunningt, at albur postur hjá fremmandum gesantum verður censureraður, áðrenn hann kann koma inn og út í Brettlandi. Hetta ræður kortini ikki fyri Russar, Amerikumen og hjálondini í Brettlandi. Ísland er kortini rakt av hesi »restriktion«. Hetta landið hevur ikki vilja gingið saman við teim sameindu, men hevur hildið fast uppá at verða uttanvalta stríðið.

»Sabotagan« í teimum kágaðu londunum tekur til í stórum. Eina best sigst hon at vera skipað í Danmark og Noregi. Í Fraklandi og Tjekkosllovakii hava Týskararur tað eisini heilt, vita mangan ikki um teir eru keyptir ella seldir.

MENN, ið kenna vidualskiftini í Bretlandi, halda, at tað er eingin ivingur um, at aftaná kriggið verður ein nýggj skipan í Bretlandi. Ein skipan, ið verður at geva arbeiðarunum full og heil rættindi. Føa teir ikki hesa skipan, verður kolvelting, blóðugari enn segan veit um at siga. Ikki at ivast í, at hitt russneska samveldið tá vil koma arbeiðarunum í Bretlandi til hjálpar, um teir heita á tað.

Í Australia og New Zealand eru javnaðarmenn í reimum meirhuta. Har verður socialismen iðgjøgnumførd. Verður so móðurlandið eisini at fáa ein socialist-

Til sølu:

Vegna keyp av sterri motori verður ein litil brúktur 10 H. K. motorur seldur um nóg mikið fast fyri hann.

Prentsmiðjan visir á.

Barnahjálpin!